

Taryh

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Taryh TARYH

TRT baýramlary bulaşdyrды.

19-njy maýda Respublikanyň döredilen gününü gutlady.

Arda Turan baýramlary bulaşdyrды.

19-njy maýda Çagalar gününü gutlady.

(Baýramlary aýyl-saýyl edip bilmän bolmaklary mümkin, emma 19-njy maýda 19-njy maý diýib-ä dogry aýdanlaryna her kes şaýatdyr.)

Meselem, «asyryň liderimiz»...

“Taryh bilseler geplemäge ýüzleri bolmaz, Stambulyň taryhyny bilenoklar, şeýle eli linzaly (merjekli) Roman Diogen ýaly aýlanyp ýörmeli zat ýok» diýdi.

Linzaly aýlanan Roman Diogen däl, Şerlok Holms.

Maýakly (fenerli) aýlanan Diogeniň Stambula degişli ýeri ýok, ol sinoply filosof.

Romen Diogen diýlende, bolmanam linzadyr maýak bilen baglanşygy ýok, ol Malazgirtde Alp Arslana ýesir düşen Wizantiýanyň imperatorydy.

Üstesine, bir ýere jemläň bu üç şahsyýetiniň arasynda iki mün ýyl ýatyr.

“Ankara – seljuklylaryň paýtagty” diýdi.

Seljuklylaryň paýtagty – Konýa.

“Olimpiadalara adyny beren dag – Antalýadaky Olimpos dagydyr” diýdi.

Olimpos daggy Türkiýede däl, Selanikde.

Bizdäki Olimpos – dag däl, loggerhetleriň (suw pyşbagalarynyň) guzlaýan alaňy.

“Ortaýer deňzi – ak deňiz, «White Sea» diýip atlandyrylýar” diýdi.

Ortaýer deňziniň ady White Sea däl.

White Sea – Russiýanyň demirgazygynda.

“Nemesleriň Gyotesi bolsa, ispanlaryň Sokraty bar” diýdi.

Sokrat – ispan däl, grek.

Sokrat bilen Serwantesiň arasynda iki müň ýyl bar.

Mitingde söz sözlände hynçgylawugy tutdy, şonda: «bilýänsiňiz, biziň Garadeňiz taraplarda munuň aýdymy bar «hynçgylawuk tutdy meni, tutdy-da goýbermedi» diýdi.

Ol aýdymyň sözleri olar ýaly däl.

Özem Garadeňizlileriň däl-de Egeýlileriň aýdymy.

“Türkçämiziň heýkelleşen şahyry Fazyl Hüsni Daglarjanyň «Sungat» atly goşgusyny okamakçy» diýdi, okady.

Ol goşgy Fazyl Hüsni Daglarjaňky däl, Faryk Nafyz Çamlybeliňki.

“Arif Nihat Asýanyň «Baýdak» goşgusynda: «Baýdaklary baýdak eden üstündäki gandy, toprak – eger ugrunda ölenlerinde watandyr» diýen setirler bar» diýdi.

Ol setirler Arif Nihat Asýaňky däl, Mithat Jemal Kuntaýyňky.

“Süýtçi Nänäniň diýary Kahramanmaraş» diýdi.

Ymam Näne etdi.

Süýtçi Ymam Kahramanmaraşda, ýöne Nene hatyn baryp Erzurumda. Olaryň garşysyna göreşen duşmanlary-da aýry.

“Ziýa paşanyň aýdan bir gowy sözi bar: «Eşek öler, eseri galar» diýdi, yzyndanam düzedip: «Pardon, pardon, eşek öler semeri (gaňňasy) galar, ynsan öler – eseri galar» diýdi.

Barybir düzeden zady ýok, o söz Ziýa paşanky däl, Mehmet Akif Ersoýyňky.

Öz başyndan geçenleri Hezreti Muhammediň başyndan geçenlere meňzetdi: «agdarlyşykçylar bizden öň Dalamana gelipdirler, hany ol Nur gowagynda bar dalmidi: söýgüli Pygamberimiz bilen Ebu Bekir Syddyk şol ýerdedi, birden gowagyň agzyna möý kerebini öryär, gelip seredýärler, «bärik möý kerepläp gidipdir, adam girip çykýana meňzänok» diýip, müşrikler yzlaryna dolanýar, şindi bularam bir seredýär, uçarda hiç kimi görmän yzlaryna dolanýarlar» diýdi.

Birinjiden, onuň bu aýdanlary Hezreti Muhammediň (s.a.w) başyndan geçenlere meňzänok, çünki möýli wakada Hezreti Muhammet gowagyň içindedi, emma «asryň liderimiz» öň uçarda bolmasa näme.

Ikinjiden Gurhanda aýdylan ol gowagyň ady Nur däl, Sewr

gowagy... Nur bolsa Hyra gowagynyň ýerleşýän dagynyň ady.

“Ýaşlar, özüňiz bilýärsiňiz, Abdylhamyt hiç zat ýitirmezden bu topraklary gorady, Abdylhamydyň ölüm permanyny ýazdylar we ony gynansak-da, ölüme höküm etdiler» diýdi.

Abdylhamyt Müsür, Tunus, Kipr, Serbiýa, Garadag, Rumyniýa, jemi 1,5 million kilometr kwadrat topragy söweşmezden elden giderdi.

Ölüme-de höküm edilmedi, düşeginde öz ajalyňa öldi.

“Amerikany Kolumb açmady, musulmanlar açdy, Kolumb Amerika yklymyna gelende, Kubada metjide gözi düşdi” diýdi.

Biz bular ýaly gülkünç toslamalara öwrenşip gidipdiris, emma muny eşdip, amerikalylaryň demi içine gitdi...

Isparta mitinginde çykyş edende “Uniwersiteti Ispartada kim gurdy, uniwersiteti Isparta kim getirdi? Biz getirdik, biz!» diýip gygyrdy.

Ispartanyň Süleýman Demirel adyndaky uniwersitetiniň gurlan ýyly 1992-nji ýyl.

“Biz gelmänkä MR hem ýokdy, tomografiýa-da ýokdy” diýdi.

1989-njy ýyldan bäri bar.

“Kommunistler «biz köprüni satmakçy» diýýärdiler, merhum Özal bolsa «satmarsyňyz» diýýärdi» diýdi.

Tersine, Nejdet Jalp «satdyrmayn» diýende, Turgut Özal «sataryn!» diýipdi.

“Erdal İnönü bilen Bülent Ejewit gelsinler gürleşeliň” diýdi.

Gelerlerdiler, ýöne olaryň ikisi-de aýatda diri däl.

Sezaýy Karakoçuň goşgusyny okady: “Alla rahmet etsin” diýdi.

Sezaýy Karakoç häzir diri.

Megerem, onuň rahmet okan Karakoçy – Abdyrahym Karakoç bolsa gerek.

Şular ýaly buýr-bulaşyk taryhy maglumatlaryň çarçuwasynda...

Arda Turandan geň görüp oturmagyň manysy ýok.

Emma Remezhan baýramynda TRT-ä tomaşa etmeseňiz gowy bor.

Ýogsam bolmasa, süýji-şekerdir pişme paýlamagyň ýerine gurbanlyk mal kesäýmegiňiz daşda däl!

Ýılmaz ÖZDİL.

22.05.2020 ý, «Sözcü» gazetini.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW,
Stambul uniwersitetiniň talyby. Publisistika